

HAFTALIK GELİŞMELER (18-24 TEMMUZ 2026)

TÜRKİYE

- **Ticaret Bakanlığı**, ihracatçılara yönelik **hususî damgalı (yeşil) pasaport** başvurularında yeni dönemi başlattı. Artık başvurular, bakanlığın dijital altyapısı olan **Destek Yönetim Sistemi (DYS)** üzerinden gerçekleştirilecek. Yeni uygulamayla birlikte hem başvuru sürecinin hızlandırılması hem de tüm işlemlerin tek merkezden yürütülmesi hedefleniyor.
- **Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)**, temmuz ayına ilişkin tüketici güven endeksi verilerini açıkladı. Buna göre TÜİK ve TCMB iş birliğiyle yürütülen **Tüketici Eğilim Anketi** sonuçlarından hesaplanan **tüketici güven endeksi, Haziran'da 87,9 iken bu ay %2,2 yükselerek 89,8 oldu**. Böylece endeks, Mayıs 2023'ten sonraki en yüksek seviyesine ulaştı.
- TCMB, politika faizi olan bir hafta vadeli repo faizini %37 seviyesinde sabit tuttu. Gecelik borç verme faizi %40, gecelik borçlanma faizi ise %35,5 olarak korundu.
- İngiltere'nin AB'den ayrılmasının ardından **Türkiye ve İngiltere** arasında 2020 sonunda imzalanan sanayi ürünlerini kapsayan Serbest Ticaret Anlaşması'na ek olarak, ticarete teknik engeller faslının güncellenmesi ve bu fasla bağlı olarak **otomotiv ve kimyasallarda teknik engellerin kaldırılmasına yönelik 2025 yılında yapılan anlaşma Meclis onayına sunuldu**.
- TCMB verilerine göre, imalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış Kapasite Kullanım Oranı (KKO-MA), Temmuz ayında bir önceki aya göre 0,5 puan azalarak %73,8 seviyesinde gerçekleşti. **Mevsimsel etkilerden arındırılmamış Kapasite Kullanım Oranı (KKO)**, bir önceki aya göre 0,6 puan azalarak %73,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. **Makine sektöründe Haziran ayında 68,08 olan mevsimsel etkilerden arındırılmamış Kapasite Kullanım Oranı (KKO), 0,4 puan artarak 68,48 olarak gerçekleşmiştir**.
- **Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK)** açıkladığı Haziran ayı **Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi'ne (Yİ-ÜFE)** göre, **sanayi üretici enflasyonu aylık %1,37; yıllık ise %28,78 oldu**. Ana sanayi grupları içinde yıllık bazda en yüksek artış madencilik ve taş ocaklığı sektöründe %52,36 ile gerçekleşirken, **imalat sanayinde artış %29,8** olarak kaydedildi. Veriler, üretici fiyatlarındaki artışın sürmekle birlikte önceki dönemlere kıyasla daha ılımlı bir seyir izlediğine işaret etti.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu **Fitch Ratings, Türkiye'nin uzun vadeli kredi notunu "BB-", kredi notu görünümünü ise "durağan" olarak teyit etti**. Fitch ayrıca, Türkiye ekonomisinin **2026'da %2,8, 2027'de ise %4,4 büyümesini beklediğini**, enflasyondaki düşüşün ve dış finansman koşullarındaki iyileşmenin sürmesi halinde kredi notunda yukarı yönlü bir revizyonun mümkün olabileceğini ifade etti.
- **Morgan Stanley Orta Doğu'da artan jeopolitik gerilim ve yükselen enerji fiyatlarının Türkiye'de enflasyonla mücadeleyi zorlaştırabileceğini**, bu nedenle TCMB'nin faiz indirimlerini erteleyebileceği, hatta yeni bir parasal sıkılaşma ihtiyacının gündeme gelebileceği uyarısında bulundu. Bankaya göre Türkiye; Güney Afrika, Mısır ve İsrail ile birlikte Orta Doğu kaynaklı jeopolitik krizler ile enerji fiyatlarındaki oynaklıktan en çok etkilenen CEEMEA (Orta ve Doğu Avrupa, Orta Doğu ve Afrika) ülkeleri arasında yer alıyor.
- **Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek**, Haziran ayında merkezi yönetim bütçesinin **114,2 milyar TL** fazla verdiğini, böylece 12 aylık kümülatif bütçe açığının milli gelire oranının **%2,8'e gerileyerek Maastricht kriteri olan %3'ün altına indiğini açıkladı**. Şimşek, bütçe dengesindeki iyileşmenin mali disiplin ve güçlü gelir performansından kaynaklandığını belirterek, bu gelişmenin dezenflasyon programını desteklediğini ve kamu maliyesindeki sağlam görünümün korunacağını vurguladı.

- **İstanbul Sanayi Odası (İSO)**, Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasını açıkladı. İSO İkinci 500'ün sıralama kriteri olan üretimden satışlar, 2024 yılında 1 trilyon 393 milyar lira iken 2025'te **%25,7** artışla 1 trilyon 750 milyar liraya yükseldi. Söz konusu artış; **2020 sonrasındaki en düşük oran** olarak dikkat çekti.
- **Ticaret Bakanlığı**, yılın ilk yarısında ihracatın artırılması ve yatırım ortamının güçlendirilmesi amacıyla yürüttüğü çalışmalar kapsamında **57 ülke ile 152 üst düzey temas gerçekleştirdi**. Yılın ilk yarısında 57 ülke ile gerçekleştirilen 152 üst düzey temas kapsamında, **Serbest Ticaret Anlaşması (STA)**, **Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA)**, **Ortak Ekonomik ve Ticaret Komitesi (JETCO)** ve **Karma Ekonomik Komisyon (KEK)** gibi iş birliği mekanizmaları aktif şekilde işletildi. Bu süreçte Türkiye, OECD Bakanlar Toplantısı ile Türk Devletleri Teşkilatı Ticaret ve Ekonomi Bakanları Toplantısı gibi kritik zirvelerde temsil edildi. Suudi Arabistan, Türkmenistan, Kazakistan, Özbekistan, Azerbaycan, Sırbistan, Kosova, Kuzey Makedonya, Birleşik Arap Emirlikleri, Irak, İran, Katar, Kuveyt, Umman ve Suriye başta olmak üzere birçok ülke ile ikili görüşme gerçekleştirildi.
- **Türkiye ve Suudi Arabistan**, bu ülkeye taşımacılık yapacak şoförlere sağlanan vize kolaylığına ilişkin müzakere yürütürken, Suud tarafınca ilk etapta sürücüler için **daha önce olmayan bir vize kategorisi** oluşturuldu. Transit taşımalarda izin verilen **4 günlük kalış süresinin** Suudi Arabistan'ın geniş bir coğrafyaya sahip olması, zaman zaman taşıtlarda bakım/tamir ihtiyacı gibi durumların yaşanması, sürüş dinlenme sürelerine riayet edilmesi gibi nedenlerle yetersiz kalması sebebiyle ikili taşımalarda olduğu gibi **15 güne çıkarılması talebi** de Suudi makamlarına diplomatik kanaldan iletildi.

DÜNYA

- **Londra Menkul Kıymetler Borsası (LSE)**, yeni nesil, dijital ve aracılı ticareti desteklemek üzere **günün 24 saati hizmet verecek** yeni bir işlem platformu olan **LSE 24'ü hayata geçirmeyi planladığını** duyurdu. LSE 24 bu yıl sonuna kadar yatırımcıların test etmesine açık olacak ve düzenleyici kurumların onayıyla 2027'nin ilk yarısında ilk varlık sınıfı olarak Borsa Yatırım Ürünlerini (ETP) piyasaya sunacak.
- **Uluslararası Enerji Ajansı (IEA)**, Hürmüz ve Babülmendep boğazlarına yönelik güvenlik risklerine rağmen **Körfez ülkelerinin petrol ihracatının yüksek seyrini sürdürdüğünü** bildirdi. IEA Başkanı Fatih Birol'un petrol piyasalarına ilişkin yaptığı açıklamada, Orta Doğu'daki çatışmalarda yaşanan son gelişmelerin ardından petrol piyasalarındaki durumun yakından takip edildiği belirtildi. Açıklamada **ABD, Brezilya, Venezuela ve Kazakistan** başta olmak üzere diğer bölgelerdeki petrol üreticilerinin ihracatlarını artırarak **Körfez kaynaklı arz kayıplarının bir kısmını telafi ettiği** belirtildi. Talep tarafında ise **Çin'in ham petrol ithalatını** savaş öncesi seviyelere kıyasla yaklaşık **%50 azaltmasının** piyasaların dengelenmesinde önemli rol oynadığı ifade edildi.

AVRUPA BİRLİĞİ (AB)

- **Avrupa Merkez Bankası (ECB)**, beklentilere paralel bir şekilde **politika faizini sabit bıraktı**. ECB haziran ayında 25 baz puanlık faiz artırımına gitmişti. Buna göre ECB refinansman faizini %2,40, mevduat faizini %2,25, marjinal fonlama faizini de %2,65'te sabit bıraktı. **ECB, enflasyon riskleri nedeniyle Eylül'de faiz artırımına hazırlanıyor**.
- **Avrupa Komisyonu**, AB'nin ithal petrol ve doğal gazı bağımlılığını azaltmak amacıyla hazırladığı **taslak Elektrifikasyon Eylem Planı** kapsamında, elektriğin nihai enerji tüketimindeki payını **2040'a kadar %23'ten %46'ya çıkarmayı hedefliyor**. Plan; elektrikli araçların yaygınlaştırılması, doğal gazlı ısıtma sistemlerinin yerini ısı pompalarının alması, sanayide elektrifikasyonun hızlandırılması ve elektrik şebekelerine yüz milyarlarca euroluk yatırım yapılmasını öngörüyor. **Komisyon, bu dönüşümün 2040'a kadar AB'nin fosil yakıt ithalat faturasını yıllık 260 milyar euroya kadar**

azaltılabileceğini hesaplıyor. Taslağın yıl içinde yasalaştırılması planlanırken, sanayi temsilcileri hedeflere ulaşılabilmesi için Avrupa'da yüksek elektrik fiyatlarının düşürülmesi gerektiğini vurguluyor.

- **Avrupa Komisyonu, başta Çin olmak üzere piyasa bozucu ithalat hareketlerini daha hızlı tespit etmeyi amaçlayan yeni uygulamalarla ithalat izleme sistemini güncelliyor.** Küresel ticaretteki artan dengesizliklere yanıt vermek amacıyla, **Avrupa Komisyonu, güncel ithalat verilerini toplayan ve aslen 2025 yılında kurulan 'ithalat barometresi'ni yeniden yapılandırıyor. Bugünkü değişiklik, AB iç pazarının karşı karşıya kaldığı sürekli ithalat artışlarının ölçeğini ve niteliğini ve bunların Avrupa sanayisi üzerindeki etkisini daha iyi anlamayı amaçlıyor.** Komisyon, ayrıca Avrupa şirketlerini kendi pazar istihbaratlarını ve verilerini sunarak bu ithalat izleme faaliyetlerine katkıda bulunmaya çağırıyor. Bu sayede, hangi ürünlerin ve endüstri sektörlerinin sürekli ithalat artışlarından zarar gördüğünün ve korunmaya ihtiyaç duyabileceğinin değerlendirmesi planlanıyor.
https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-upgrades-import-monitoring-mechanism-2026-07-15_en

ALMANYA

- **Almanya'da ZEW Enstitüsü'nün yatırımcı güven endeksi Temmuz ayında 10,5'ten 26,3'e yükselerek son beş ayın en yüksek seviyesine çıktı ve piyasa beklentilerinin belirgin şekilde üzerinde gerçekleşti.** Cari koşullar endeksi de iyileşmesine rağmen negatif bölgede kalmayı sürdürdü. **Veriler, yatırımcıların Almanya ekonomisinde toparlanmanın hız kazanacağına yönelik iyimserliğinin arttığına işaret ederken, altyapı harcamaları, mali teşvikler ve ekonomik görünümdeki iyileşme beklentileri güveni destekleyen başlıca unsurlar oldu.**
- **Almanya Dışişleri Bakanı Johann Wadepuhl, hükümetinin Afrika açılımını sürdürerek Moritanya'da "enerji ithalatı" görüşmeleri yaptı.** Almanya, kritik ham madde ve enerji kaynaklarına erişimini güvence altına almak amacıyla Afrika ile ekonomik iş birliğini derinleştiriyor. Berlin yönetimi, özellikle Güney Afrika, Namibya, Nijerya ve Fas ile yeşil hidrojen, kritik mineraller, yenilenebilir enerji ve sanayi yatırımları alanlarında yeni ortaklıklar geliştirirken, Çin'in kıtadaki artan etkisine karşı Alman şirketlerinin Afrika'daki yatırımlarını da teşvik ediyor.
- **Alman Sanayi Federasyonu (BDI), Avrupa Komisyonu tarafından açıklanan AB Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) revizyonunun bazı olumlu unsurlar içermekle birlikte Avrupa sanayisinin dönüşüm yatırımları için yeterli koşulları oluşturmadığını bildirmiştir.** BDI, düzenlemenin devam eden sanayisizleşmeye karşı ikna edici bir çözüm sunmadığını ve iklim hedefleri belirlenirken şirketlerin uluslararası rekabet gücünün daha güçlü biçimde gözetilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

ABD

- **ABD Başkanı Donald Trump, Kanada'nın ABD ürünlerine yönelik gümrük vergilerini artırmasına karşılık olarak, Kanada'dan ithal edilen belirli menşeli ürünlere uygulanan gümrük vergisini %25'ten %50'ye çıkaracaklarını açıkladı.** Her bir bildirinin Kanada'dan ithal edilen farklı ürün gruplarına %50 oranında ek vergi getirdiği belirtilen açıklamada çeşitli ürünlerin bulunduğu kaydedildi. **Söz konusu tarifenin bir ürünün ABD-Meksika-Kanada Anlaşması (USMCA) kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın tüm ilgili mallara uygulanacağı bildirildi.**
- **ABD yönetimi, Ürdün ile imzalanan karşılıklı ticaret anlaşmasının ABD'li ihracatçılar için pazar erişimini genişleteceğini, tarife dışı engelleri azaltacağını ve tedarik zincirlerinin dayanıklılığı ile bölgesel iş birliğini güçlendireceğini açıkladı.** Açıklamada, anlaşma kapsamında Ürdün'ün ABD'den ihraç edilen ürünlerin neredeyse tamamı için gümrüksüz pazar erişimi sağlamayı sürdüreceği vurgulandı.

- ABD Savunma Bakanı Pete Hegseth, "tehlikeli bir dünyada yaşadıklarını" ve Amerikan ordusu için ek kaynaklara ihtiyaç duyulduğunu belirterek, **İran'la süren savaşın maliyetinin "37,5 milyar dolara ulaştığını" açıkladı.**
- ABD Başkanı Donald Trump, **ülkesinin ithal ettiği jenerik ilaçlara iki yıl süreyle gümrük vergisi uygulanmayacağını, bu sürenin ardından vergi oranının %100'e çıkarılacağını** bildirdi. ABD'ye getirilen **tüm jenerik ilaçlar için 1 Ağustos itibarıyla gümrük vergisi oranının iki yıllık bir süre boyunca %0 olarak uygulanmaya devam edeceğini** belirten Trump, bu sürenin ardından vergi oranının **bir yıl boyunca %100'e, sonrasında ise %200'e yükseltileceğini** aktardı. Trump, bunun jenerik ilaç üretiminin ABD'ye geri taşınmasını sağlamak amacıyla yapıldığını, belirtilen süre içinde fabrika ve ekipman yatırımı yapmamayı tercih eden şirketlere yaptırım uygulanacağını kaydetti.
- **ABD Enerji Bakanlığı, Suudi Arabistan ile nükleer iş birliği anlaşmasının** imzalandığını duyurdu. Milyarlarca dolarlık ortaklığın önünü açan anlaşma, Amerikan şirketlerine Suudi Arabistan'ın nükleer enerji programında yeni fırsatlar sunarken, Kongre onay sürecine taşınacak.

Diğer Ülkeler

- **Çin Merkez Bankası (PBOC)**, ekonomide büyümenin yavaşlamasına rağmen piyasa beklentilerine paralel olarak gösterge **kredi faiz oranlarını 14'üncü ayda da değiştirmede**. Banka, zayıf iç talep ve emlak sektöründeki kırılganlığa karşın para politikasında temkinli duruşunu korurken, piyasalar büyümeyi desteklemek amacıyla yılın ilerleyen dönemlerinde ilave teşvik adımları gelebileceğini değerlendiriyor.
- **Japonya'nın ihracatı** Haziran ayında **yıllık bazda %19,3 artarak Kasım 2022'den bu yana en hızlı yükselişini kaydetti** ve piyasa beklentilerini aştı. Yarı iletken üretim ekipmanlarına yönelik güçlü talep ve zayıf yenin desteğinin yanı sıra ABD'ye yapılan ihracattaki güçlü performans etkili oldu. İhracatın parasal değeri güçlü şekilde yükselmesine karşın, **ihracat hacmi yalnızca %0,2** arttı.

Sürdürülebilirlik

- KOBİ ölçeğindeki kuruluşların teknolojik ve yenilik kapasitelerinin geliştirilerek daha rekabetçi olmaları, sistematik proje yapabilmeleri, katma değeri yüksek ürün geliştirebilmeleri, kurumsal araştırma teknoloji geliştirme kültürüne sahip olmaları, ulusal ve uluslararası destek programlarında daha etkin yer almaları hedefiyle 1507 – KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı çağrısı başvuruya açıldı. Çağrı kapsamında **son başvuru tarihi: 11 Kasım 2026**.
- Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) ölçeğindeki kuruluşların proje esaslı araştırma - teknoloji geliştirme ve yenilikçilik faaliyetlerinin desteklenmesi hedefiyle 1501 Sanayi Ar-Ge Destek Programı çağrısı başvuruya açıldı. Çağrı kapsamında **son başvuru tarihi: 26 Ekim 2026**.
- **Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi'nin (AB ETS)** rekabetçiliği artıracak ve maliyet etkin dekarbonizasyonu destekleyecek şekilde revize edilmesine yönelik **yeni Avrupa Komisyonu Direktif Teklifi yayınlandı**. Teklifte, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması ile bağlantılı olarak ücretsiz tahsisat ve benchmark sistemine ilişkin önemli düzenlemelere yer verilirken, benchmarklara ilişkin ayrı bir düzenleme ile 2026-2030 döneminde sanayiye yönelik ücretsiz tahsisatların artırılması öngörülmektedir. Bununla birlikte, SKDM kapsamındaki sektörlerde ücretsiz tahsisatların aşamalı olarak kaldırılma sürecinin yavaşlatılması ve ücretsiz tahsisatların 2038 yılına kadar devam etmesi önerilmektedir.

- Reuters tarafından yayımlanan bir analize göre, küresel ekonominin döngüsel ekonomi modeline geçişi için **2035 yılına kadar yaklaşık 6,5 trilyon dolarlık finansman açığının kapatılması** gerekiyor. Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP), iddialı bir döngüsel ekonomi senaryosunun 2050'ye kadar küresel **GSYH'yi %8 artılabileceğini, istihdamı %1,25 yükseltebileceğini ve enerji talebini yüzde 37 azaltabileceğini** öngörüyor.
- **COP31 İklim Zirvesi'ne katılım için resmi kayıt süreci başlatıldı ve delegasyonlar ile gözlemci kuruluşların başvurularına ilişkin takvim açıklandı.** Zirvenin, hükümet temsilcileri, özel sektör, sivil toplum ve uluslararası kuruluşları iklim eylemini hızlandırmak amacıyla bir araya getirmesi **bekleniyor.** Kayıt sürecinde katılımcıların akreditasyon ve başvuru şartlarına ilişkin ayrıntılı bilgilere yer verildi. COP31'in küresel iklim hedefleri doğrultusunda finansman, uyum ve emisyon azaltımı konularında önemli kararların alınacağı bir platform olması öngörülüyor.
- Birleşmiş Milletler, rekor sıcaklıklar, buzulların erimesi ve deniz seviyelerindeki yükselişin küresel ısınmanın etkilerini giderek ağırlaştırdığına dikkat çekerek **2026 Dünya Çevre Günü'nün temasını "İklim için Küresel Eylem Çağrısı" olarak belirleyerek iklim krizine karşı acil ve ortak hareket edilmesi gerektiğini vurguladı.** Türkiye'nin ev sahipliğinde Antalya'da düzenlenecek COP31 Zirvesi'nin ise uygulama, finansman ve adil geçiş başlıklarında uluslararası iş birliğini güçlendirmesi hedefleniyor.
- İstanbul Politikalar Merkezi'nin (İPM) dört yıldır yürüttüğü Türkiye Çelik Sektörünün Karbonsuzlaşması projesi kapsamında gerçekleştirilen araştırmalara göre **Türkiye çelik sektörünün düşük karbonlu üretime geçişini sağlayabilmesi için her yıl 1 ila 2 milyar dolar arasında yatırım yapılması gerektiği belirtiliyor.** Sektörde yeşil dönüşümün; enerji verimliliği, elektrikli ark ocakları, hidrojen kullanımı ve karbon azaltım teknolojilerine odaklanacağı ifade ediliyor. Avrupa Birliği'nin karbon düzenlemeleri başta olmak üzere küresel iklim politikalarının, Türk çelik üreticilerinin rekabet gücü açısından dönüşümü zorunlu hale getirdiği vurgulanıyor.
- Çin, yenilenebilir enerji planı açıkladı. Plan, önümüzdeki beş yılda rüzgar ve güneş enerjisi üretiminin **%53 artırılması için bağlayıcı bir hedef belirliyor.** Plan, toplam yenilenebilir enerji üretiminin **2030 yılına kadar 1,8 milyar ton kömür eşdeğerine çıkarılmasını hedefliyor.** Bu rakam 2025'te 1,18 milyar ton kömür eşdeğeri seviyesinde bulunuyor. Çin ilk kez yeşil enerji hedefini bağlayıcı hale getiriyor.

Kaynakça:

www.bloomberght.com; www.ntv.com.tr; www.cnnturk.com; www.bigpara.hurriyet.com.tr;
www.sustainablefuture.com.tr; www.gazetevatan.com; www.reuters.com; www.iklimhaber.org;
www.yesilekonomi.com; www.ekoig.com; www.dunya.com; tr.investing.com; www.reuters.com; bdi.eu